

3a DECLINACIÓ: TEMES EN CONSONANT.

1. Digues quins dels següents substantius són de tema en consonant o vocal. Explica per què i digues quina és l'arrel dels substantius de tema en consonant.

nomen, -inis	altare, -is	libertas, -atis	pax, pacis	fames, -is
uxor, -oris	ignis, -is	regio, -onis	caput, -itis	flos, floris
lumen, -inis	hostis, -is	tempus, -oris	sedes, -is	sol, solis

2. Declina en singular i plural els substantius de tema en consonant de l'activitat 1.

3. Forma el nominatiu i el genitiu singular d'aquestes paraules de la 3a declinació. Tots són temes en consonant masculins o femenins.

aestatem	ceruices	commutationum	laudibus	arbore	sali
orationes	leoni	plebem	lapide	legibus	necum
ciuitates	colorem	quaestioni	pedibus	coniuge	errorum

4. Declina els següents sintagmes en el nombre que es demana.

magnum opus, -eris (sg)	bonus homo, -inis (pl)	clara lux, lucis (sg)
Graecum carmen, -inis (pl)	misera aetas, -atis (sg)	antiquus honos, -oris (pl)

5. Analitza sintàcticament i tradueix aquestes oracions. Llavors fes l'anàlisi morfològica de les paraules subratllades.

1. Diana, dea uenationis, erat soror Apollinis, antistitis Musarum.

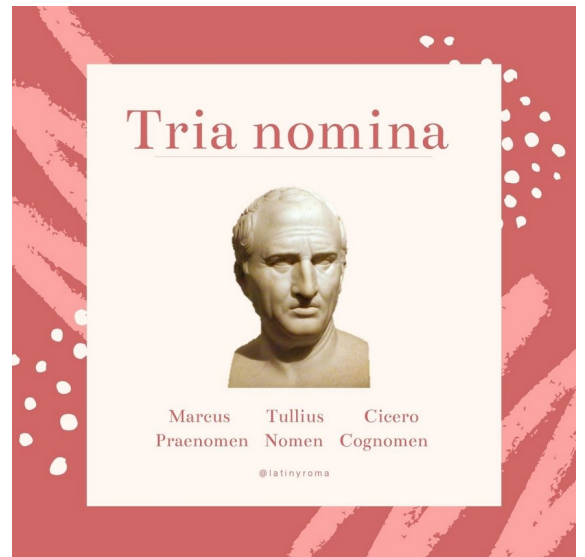
2. Vox saepe index stultitiae est; oculi animi indices sunt.

3. Auctoritas ducum magna est inter equites peditesque.

4. Praenomine, nomine et cognomine Romani pueros nominabant: Caesaris praenomen Caius erat, nomen Iulius, cognomen Caesar.

5. Milites deo Marti spolia dabant nam deus Mars uictoriam militibus concedebat.

6. Multi reges antiqui malos mores habebant et saepe homines multos necabant sine rationibus ueris.

Antiquus, -a, -um.
Antistes, -titis (m): protector.
Auctoritas, -atis (f).
Caius, -i (m): Gaius.

Mars, Martis (m): Mart.
Musa, -ae (f): les Muses.
Nomen, -inis (n).
Nomino 1: anomenar.

Cognomen, -inis (n): sobrenom, malnom.
 Concedo, -cessi, -cessum 3.
 Diana, -ae (f): Diana.
 Deus, -i (m).
 In: prep d'ac: a, cap a / prep d'abl: a, en.
 Index, -icis (m/f): delator.
 Iulius, -i (m): Juli.
 Malus, -a, -um.

Praenomen, -inis (n): prenom, nom personal.
 Ratio, -onis (f).
 Saepe: (adv) sovint.
 Spolium, -i (n): botí.
 Stultitia, -ae (f): ximpleria, estupidesa.
 Venatio, -onis (f): caça.
 Verus, -a, -um.
 Vox, uocis (f).

Diana caçadora, Rubens, 1617-20

Apol·lo i Urània, Charles Meynier, 1798

Mart, Velázquez, 1639-41

Analitza sintàcticament i tradueix aquests textos. Llavors fes l'anàlisi morfològica de les paraules subratllades i les preguntes que hi ha a continuació.

Fundació de Roma i rapte de les sabines. (Eutropi, *Breviari*)

Romanum imperium a Romulo, Reae Silviae filio, principium habet. Romulus urbem exiguam in Palatino condit post Troiae bellum anno trecentesimo nonagesimo quarto, urbs noua Roma est.

Romulus uicinos Romae populos ad spectaculum ludorum inuitat nam Romani homines feminas non habent. Tum Romani Sabinorum feminas rapiunt et bello Sabinis uincunt.

Bellum, -i (n): guerra.
 Condo, -didi, -ditum 3: fundar.
 Exiguus, -a, -um: petit.
 Femina, -ae (f).
 In: prep d'ac: a, cap a / prep d'abl: a, en.
 Inuito 1.
 Nouus, -a, -um.
 Palatinus, -i (m): Palatí (un dels turons de Roma).

Principium, -i (n): inici, començament.
 Rea Silvia, -ae (f): Rea Sílvia (mare de Ròmul i Rem).
 Roma, -ae (f).
 Trecentesimus nonagesimus quartus, -a, -um: tres-cents noranta quatrè.
 Tum: adv. Llavors.
 Voco 1: anomenar.

-Declina en singular i plural *exigua urbs, -is*.

-Conjuga l'imperfet de *condo, -didi, -ditum 3* i de *rapio, rapui, raptum 3*.

Gallus Maiestix.

Maiestix Galli uici princeps erat. Galli Maiestigem laudabant. Romani Galliam occupabant sed Maiestigis uicus Romanam potestatem non admittebat. Romanorum militum uita ardua erat, enim Asterix et Obelix semper cum Romanis pugnabant et dicebant: Romani delirant.

Admitto, -misi, -misum 3: rebre, acceptar, permetre.

Asterix, -igis (m): Astèrix.

Deliro 1: delirar, estar boig.

Maiestix, -igis (m): Maièstix.

Obelix, -igis (m): Obèlix.

Occupo 1.

Potestas, -atis (f): poder, domini.

Princeps, -ipis (m): cabdill, cap.

-Declina en singular i plural *Romana potestas, -atis*.

-Conjuga el present de *dico, dixi, dictum* 3 i l'imperfet de *deliro* 1.